

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendelet módosításáról

COM(2007) 159 final – 2007/0054 (COD)

(2008/C 44/23)

2007. május 7-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

Az EGSZB elnöksége 2007. április 24-én megbízta a „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. október 24–25-én tartott 439. plenáris ülésén (az október 25-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO személyében ⁽¹⁾, továbbá 64 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság támogatja az 1408/71/EGK rendelet mellékleteit érintő módosításokat, mivel meggyőződése, hogy ezek hozzájárulnak a rendelet tartalmi javításához, és kedvezőek a hatálya alá eső uniós polgárok számára. Ez a pozitív hatás legnyilvánvalóbban azokban a változásokban mutatkozik meg, amelyek révén bizonyos ellátások bekerülhetnek a koordináció hatókörébe, és így többé nem lennének kivételek, illetve olyan jogok, amelyek csak a lakóhely szerinti tagállam területén vehetők igénybe.

1.2 A szociális partnerek és a szervezett civil társadalom képviselőjeként az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 883/2004/EK rendelet végrehajtási rendeletére irányuló javaslat közzétételét követő jogalkotási folyamat lassúságára is rá kíván mutatni. Ha az említett rendelet hatályba lépett volna, ezt a véleményt most nem dolgoznánk ki. Ezért nyomatékosan kérjük az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy amennyire csak lehet, gyorsítsák fel a döntéshozatali folyamatot, és tegyék lehetővé, hogy a szociális biztonsági rendszerek új koordinációja a lehető legrovidebb időn belül érvénybe lépjen.

2. Bevezetés

2.1 1971. júniusi elfogadása óta az 1408/71/EGK rendeletet többször módosították, ami változtatott tartalmán, és naprakészé tette. Ezeket a módosításokat többek között a tagállamok jogszabályaiban bekövetkezett változások, az egyes tagállamok közötti kétoldalú megállapodások, az egymást követő bővítések, valamint az Európai Bíróság szociális biztonsággal kapcsolatos ítéletei nyomán végzett tartalmi módosítások tették szükségessé.

2.2 A civil társadalmat képviselő társadalmi-gazdasági szereplőkből álló EGSZB, mióta 1967 januárjában elfogadta első véleményét erről a rendeletről ⁽²⁾, csaknem minden évben új

véleményt dolgoz ki a rendelet cikkeiben vagy mellékleteiben történt módosításokról. Az EGSZB így aktív szerepet játszott egy olyan eszköz kialakításában, amely létfontosságú ahhoz, hogy a polgárok, konkrétan a munkavállalók szabadon mozoghassanak az Európai Unió valamennyi tagállamában. Ez a folyamat biztosította, hogy a szociális biztonsági rendszer bizonyos ellátásaira való jogosultság érintetlen maradjon az EU belső határainak átlépésekor.

2.3 2004-ben a rendeletet minden korábbinál nagyobb mértékben átdolgozták. A szöveg egyszerűsítésének és tartalmi javításának céljából, hosszú intézményi vitát követően, az Európai Parlament és a Tanács új rendeletet fogadott el a szociális biztonsági rendszerek összehangolásáról ⁽³⁾, amelynek 883/2004/EK számmal a jelenleg hatályos dokumentum helyébe kell lépnie. Mivel azonban végrehajtási rendeletét még nem fogadták el, a koordinációról szóló új dokumentum nem lépett hatályba, ezért az 1408/71/EGK rendelet teljes mértékben hatályos marad.

2.4 Az EGSZB véleményt dolgozott ki mind a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendeletről ⁽⁴⁾, mind a végrehajtási szabályokat megállapító rendeletre irányuló javaslatról ⁽⁵⁾. Az utóbbi javaslat jelenleg hosszadalmas adminisztratív eljárásokon megy keresztül az illetékes intézményekben.

2.5 Mivel az 1408/71/EGK rendelet élő, dinamikus jogszabály, magában kell foglalnia a tagállamok nemzeti jogszabályaiban végzett különféle módosításokat, hogy ezek abban is tükröződjenek, és így ne sérüljenek az Európai Unió határain belül mozgó munkavállalók jogai. Végző fokon e

⁽³⁾ HL L 166., 2004.4.30.

⁽⁴⁾ Az EGSZB 2000. január 27-i véleménye „A szociális biztonsági rendszerek összehangolása” tárgyában, előadó: José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO, (HL C 75., 2000.3.15.).

⁽⁵⁾ Az EGSZB 2006. október 26-i véleménye „A szociális biztonsági rendszerek koordinálása – részletes végrehajtási szabályok” tárgyában, előadó: Wolfgang GREIF (HL C 324., 2006.12.30.).

⁽¹⁾ Amennyiben a Közgyűlés jóváhagyja.

⁽²⁾ HL C 64., 1967.4.5.

módosításoknak az a céljuk, hogy naprakészé tegyék és tökéletesítsék a szociális biztonsági rendszerek összehangolását, megkönnyítve a közösségi jogszabályok alkalmazását.

2.6 Jogi értelemben a javaslat a rendelet mellékleteiben szereplő néhány rendelkezéstől való eltérést, illetve e rendelkezések módosítását jelenti, és az Európai Gazdasági Térségben is alkalmazandó.

3. A javaslat tartalma

3.1 A rendeletjavaslat az 1408/71/EGK rendeletnek csak néhány mellékletét érinti, és nem vonatkozik a cikkekre, amelyek változatlanok maradnak.

3.2 A módosítások a következő tagállamok javaslatait tükrözik: Ausztria, Dánia, Franciaország, Hollandia, Magyarország, Írország és Lengyelország. Franciaország kivételével valamennyi módosítás a nemzeti jogszabályokban bekövetkezett változások következménye.

3.3 A változások a következő mellékleteket és államokat érintik:

3.3.1 Az I. melléklet I. részét, amely meghatározza a „munkavállalók” és az „önálló vállalkozók” fogalmát arra az esetre, ha e fogalmakat a nemzeti jogszabály alapján nem lehetne meghatározni. Ez a melléklet az írországi jogszabályi változások nyomán módosul.

3.3.2 Az I. melléklet II. részét, amely meghatározza a „családtag” fogalmát arra az esetre, ha a nemzeti jog nem tenne különbséget a családtagok és az egyéb személyek között. Az említett oknál fogva ez Írországot is érinti.

3.3.3 A II. melléklet I. részét, amely meghatározza az önálló vállalkozókra vonatkozó, a rendelet hatálya alól kivont különleges rendszereket. A Franciaországra vonatkozó szakasz helyébe a kiegészítő biztosítással kapcsolatos okok miatt új szöveg kerül.

3.3.4 A II. melléklet II. részét, amely meghatározza a rendelet hatálya alól kivont különleges szülési vagy örökbefogadási támogatásokat. Lengyelország esetében azért módosul a szöveg, hogy a koordináció a szülési támogatással kapcsolatos kiegészítésekre is kiterjedjen.

3.3.5 A IIa. mellékletet, amely felsorolja a nem járulékalapú, ezért csak a lakóhely szerinti tagállam területén igénybe vehető ellátásokat. A nemzeti jogszabályokban bekövetkezett változások miatt ez szintén érinti Írországot.

3.3.6 A III. melléklet A. részét, amely felsorolja a megállapodások azon rendelkezéseit, amelyek az 1408/71/EGK rendelet ellenére továbbra is alkalmazandók. Ez – a magyarországi nyugdíjjogszabályok változásai nyomán – Magyarország Németországgal és Ausztriával kötött megállapodásaira vonatkozik.

3.3.7 A IV. melléklet A. részét, amely felsorolja a rendelet szövegében tárgyalt azon jogszabályokat, amelyek értelmében a

rokkantsági járulék összege független a biztosítási időszak hosszától. A nemzeti jogszabályaikban bekövetkezett változások miatt ez Írországot és Hollandiát is érinti.

3.3.8 A IV. melléklet C. részét, amely felsorolja azokat az eseteket, amikor el lehet tekinteni az ellátás összegének kétszeri kiszámításától, mivel az nem vezetne magasabb összeghez. A „Magyarország” szakaszt vissza kell vonni, mivel a nemzeti jogszabályaiban bekövetkezett változások nyomán az országot már nem érinti ez a tényező. A szöveg Ausztria vonatkozásában is módosul a nyugdíjakra vonatkozó jogszabályokban bekövetkezett változások nyomán.

3.3.9 A VI. mellékletet, amely megállapítja azokat a különleges eljárásokat, amelyek bizonyos tagállamok jogszabályainak alkalmazásához szükségesek. A nemzeti jogszabályok változásai miatt ez érinti a Dánia, Hollandia és Ausztria által bevitt szövegrészeket.

3.3.10 A VIII. mellékletet, amely felsorolja azokat a rendszereket, melyek az árvák részére családi ellátásokat, illetve kiegészítő vagy különleges ellátásokat írnak elő. A nemzeti jogszabályaiban bekövetkezett, említett változások miatt ez Írországot érinti.

4. Megjegyzések

4.1 2006. december 13–14-i plenáris ülésén az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményt fogadott el az 1408/71/EGK rendelet egyéb módosításairól⁽⁶⁾. Ebben a véleményben az EGSZB hangot adott annak a reményének, hogy ez az utolsó módosítás, amelyről véleményt kell kidolgoznia, és hogy a 883/2004/EK rendelet új végrehajtási rendelete további késedelem nélkül hatályba lép. Most, hat hónappal később, az 1408/71/EGK rendelet mellékleteit ismét módosították, mert a végrehajtási rendeletet még mindig nem fogadták el.

4.2 Az EGSZB mindazonáltal támogatja a rendelet mellékleteire vonatkozó módosításokat, mivel meggyőződése, hogy ezek hozzájárulnak a rendelet tartalmi javításához, és végső fokon közvetlenül előnyösek a hatálya alá eső uniós polgárok számára. Az EGSZB ezért különösen azokkal a módosításokkal ért egyet, amelyek bizonyos ellátásokat a koordináció körébe vonnak, kiemelve őket az ellátások általános alkalmazásával kapcsolatos kivételeket felsoroló mellékletekből.

4.3 Az uniós intézmények jelenleg több olyan rendeletjavaslatot tárgyalnak, amely a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozik. Egyrészt a Tanács fejezetenként vizsgálja a 883/2004/EK rendelet végrehajtási rendeletére irányuló javaslatot – amelyről az EGSZB már dolgozott ki véleményt –, és a portugál elnökség alatt folytatni fogja ezt a munkát, az Európai Parlamentben pedig a javaslat az első olvasatnál tart. Másrészt a 883/2004/EK rendelet XI. mellékletének tartalmát meghatározó rendeletjavaslatot az imént említetthez hasonló folyamat keretében szintén most vitatják meg, és az EGSZB már közzétette

⁽⁶⁾ Az EGSZB 2006. december 13-i véleménye az 1408/71/EGK rendelet módosításáról, előadó: José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO, (HL C 325., 2006.12.30.).

erről szóló véleményét ⁽⁷⁾. Ezzel kapcsolatban arról sem szabad megfeledkezni, hogy a koordinációval foglalkozó rendelet elfogadásakor a rendelet több melléklete üresen maradt, újabb rendeletek elfogadására várva. Végül az 1408/71/EGK rendeletet módosító rendeletjavaslatot a mostani vélemény tárgyalja.

4.4 Objektíven nézve és az előző pont alapján a helyzetre a jogalkotási stagnálás jellemző – módosításokat fogadnak el egy már majdhogynem hatályon kívül helyezett rendelethez, a koordinációról szóló új rendeletnek, amelynek pedig már hatályba kellett volna lépnie, még nem készült el az összes melléklete, és az új végrehajtási rendelet elfogadási folyamata sajnálatos módon arra emlékeztet, milyen lassú a koordinációs rendelettel kapcsolatos döntéshozatal. Mindezek alapján az EGSZB ismét sürgeti az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy gyorsítsák fel a két rendelet végleges elfogadásához szükséges eljárásokat. Emlékeztetőül érdemes felidézni, hogy már az Európai Tanács 1992. évi edinburghi ülése belátta, hogy a koordinációs szabályok egyszerűsítése érdekében szükség van a jogszabályok általános felülvizsgálatára. Az ezzel kapcsolatos nyilatkozat óta 15 év telt el, és még mindig ugyanazokat a nem egyszerűsített szabályokat alkalmazzuk.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 25-én.

4.5 A szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó szabályok bonyolultsága következtében a polgárok általában nem ismerik tartalmukat, valamint az e szabályok által biztosított jogukat. Ezért célszerű lenne kihasználni az e vélemény nyújtotta alkalmat, és hangsúlyozni annak szükségességét, hogy a nemzeti hatóságok világos, tömör formában, hatékonyan tájékoztassák polgáraikat arról, milyen jogok illetik meg őket a szociális biztonság terén, amikor bármilyen okból az Unión belül utaznak. Ez a tájékozatlanság még szembeötlőbb a rövid turista- vagy üzleti utak esetében, amelyek során bármilyen akut egészségi probléma komoly nehézségeket okozhat a polgárok számára, mivel nem ismerik jogukat, és nem tudják, milyen eljárásokat kell követniük sürgősséggel történő ellátásuk érdekében.

4.6 Ezek alapján és összhangban a 883/2004/EK rendelet XI. mellékletéről szóló, már említett vélemény 4.5. pontjával, az EGSZB-nek saját kezdeményezésű véleményt kellene kidolgoznia, amelyben megvizsgálná, milyen problémák várnak megoldásra az Európai Unióban az Unión belül mozgó polgárok egészségügyi ellátásának területén, és milyen javaslatok megvalósítása biztosíthatná a koordinációs mechanizmusok megfelelő működését.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁷⁾ Az EGSZB 2007. március 14-i véleménye „A szociális biztonsági rendszerek koordinálása – XI. melléklet” tárgyában, előadó: Tatjana GREIF (HL C 161., 2007.7.13.).